

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЪИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. V. Овај листъ излази у Вторникъ и Четвртакъ на по табака, а у Суботу на табаку. Цѣна му е за три мѣс. 5, а за пола године 10. цванц. За огласе плаћа се одъ врете 5 крајц. за трипутъ. № 38.

ЦРНЫЙ ПРОСІЯКЪ.

(продужено.)

„Ты си краснорѣчивъ, „Жонкиль“, рекне ладно госноя одъ Рембри.

„Све единако то име!“ Викне лютито мулатъ.

„Заръ заборавајте, да ћете оногъ дана, кадъ опетъ Жонкиль будемъ, изгубити свою власть над-а-многъ?“

„Дойста. Жуанъ де Каралъ, а я те више потребуемъ, но да бы се излагала опаности тебе изгубити. Али настави свою беседу!“

Овај подсмевателный гласъ упренасти мулата. Но опетъ поче далъ.

„Я самъ се родіо у вашемъ предѣлу, госноіо. Доби слободу; я е се одреко, я се паново продадо. Али се кадкадъ робови побуне; чувайте се!“

Маркиза подигне мало главу; за овај паръ издржи мулатъ снажно нѣнь погледъ.

„Оћешъ самномъ да се боришь?“ упыта госноя одъ Рембри, остаюћи при своіой немарной равнодушности.

„Захтевајте одъ мене, што могу извршити,“ — Я нећу да Ксавіе-а упропазимъ.

„Нећешъ,“ рекне Маркиза лагано, и засветле іой се црне очи подъ намрштенымъ челомъ.

Мулатъ осети да му духъ изчезава.

„Госноіо!“ викне онъ. „іошть еданцуть, имайте сажаленя справъ нѣга. Онъ има текъ 22 године; нѣгово е срце великодушно и чисто. Онъ ништа зло неслути.“ —

„Дойста!“ пресече речъ Маркиза. „Чини ми се господине одъ Каралъ, да сте вы данасъ мою стрпелывость хтели ставити на искушеніе! Заиста вы сте ми претили! Казалисте ми: я оћу. Усудили сте се крайній безобразлукъ учинити.“

„Госноіо!“

„Ћути!“

Маркиза отури ногомъ силно клупицу и стане право предъ Караломъ, кон савладанъ тайнымъ, побеђуюћимъ упливомъ уздркѣ се и ступи натрагъ.

„Ты видишь, да се плашишь мулате“ рекне госноя одъ Рембри, съ поражаваюћимъ презиранѣмъ. „У теби тече крвь црнца, и ты неличишь на европскогъ човека ни у чему по у единой сожалителной суети, коя свою мушку гордость смешно изражава. — Ты мени принадлежишь, ты си то казао, и право си казао; али што я на ово морално робство рачунамъ, небыва зато, што си синъ црнца; не, но што самъ познала твою неваљалость, што се ты, о срамоте! стидишь свога порекла, и наместо да свое чело као човекъ уздигнешъ, свое си порекло сакрио подъ украденымъ именомъ. О, садъ безъ стра могу ти говорити; ерѣ већъ не више време, да се повратишь. Ты морашъ остати Жуанъ де Каралъ, ако нећешъ, да си одъ своіо презрень, поруганъ и као подаль поплюванъ.“

„Тешко мени! тешко мени!“ викне Каралъ потмулимъ гласомъ.

„Заръ се небоишь, што самъ открила твой прећашній животъ; небоишь се, да кажемъ: овај е човекъ жигосанъ нѣговъ е животъ протекао у срамнимъ занимањима, за нѣгове аљине прилепљивала се нечистоћа оногъ нечистогъ буцака, по комъ се одъ ютра до мрака валяо? Ели, ты се боишь само да те еданцуть, Жонкиль или мулатъ, неназовемъ? Чуй ме! Я те скрозъ познаемъ! Ние то изъ сажаленя справъ Ксавіе-а, чега се ради ты заузимашъ за нѣга, то е само зато, да покушашъ побунити се, да видишь да л' се може збацити ярамъ. Засады ти опраштамъ; но веруй ми, ово ти е последній путь.“

Докъ е Маркиза овако говорила, нѣно се држанъ на и само лице тако измѣнило, да бы е човекъ едва познао. Главу е была високо и гордо исправила; гибка и пріятна форма нѣногъ тѣла быаше изчезла. Нѣне очи изгубише свою тихость, и у место нѣ узеше севаюћий, општаръ погледъ, и обрве быяу іой се намрштите. Све на нѣой изражаваше нѣну гвоздену неукротиму волю.

Текъ што е последнѣ речи изговорила, малакшу іой напрегнути мишићи. Ова се опетъ спусти на столицу и опетъ узе свое немарно држанъ.

Каралъ ніе ни покушавао да одговори. У едномъ тренутку дође му мисао, да злочинство учини. Нѣгове руке по нагону саме се отворе, као да су хтеле слабо

существо, кое нѣга ногама газаше, да стгяве. Но нѣ се то усудіо, и своіой собственой слабости подлежавши, као побѣхень предао се.

Караль е на заповесть Маркизе дошао кодъ Ксавіе-а. Не быаше му тешко задобити пріятельство младића, и видећи овогъ као врло доброгъ и искреногъ, врло га е и заволю. Но опеть е госпоя одъ Рембри погодила, кадъ е казала: Не изъ сажаленя сирамъ Ксавіе-а, но изъ твогъ интереса заузимашъ се за нѣга. — Мулатъ имаѣаше найвише ту магновену желю, да спасе свогъ пріятеља, а меѣутимъ е горео лакомошћу, да ярамъ, кои га е гнѣчио, збацы.

Читатель нетреба да остане овде у сумњи. Онај ярамъ башъ быаше врло ясанъ. Жуанъ-де-Караль преварио е Ксавіе-а, кадъ му е казао, да е сиромъ. Но или му е госпоя одъ Рембри давала новаца, или е онъ плодове негдашнѣгъ свогъ свакоякогъ владаня прибрао; доста на томъ, да е у свету удобно, и своме присвоеномъ пореклу сходно живіо. Онъ небыаше више мулатъ, поставлѣнъ измеѣу мирне подлости и опасне крадне промене имена; онъ быаше благородникъ, или су га баръ за таквогъ сматрали, што найпосле све на едно излази. Кадъ се прави благородницы поносе са своимъ благородствомъ, како небы то чиніо іошть много више и лажный благородникъ?

И затимъ кадъ се одкрию неправи благородницы они се повраћаю у граѣанско станѣ. Али опеть быти Мулатъ променути име Караль съ именемъ Жонкиль, быаше немогуће, особито кадъ се помисли на нечувену, детиньску суету Црнаца.

Измеѣу оба разговараюћа се лица наступи дуго ѣутанѣ; найпосле Караль поведе речъ, сакриваюћи свою дубоку мрзость подъ майсторскомъ понизношћу.

(далъ слѣдуе)

ПОДГРЪВЦИ.

— *Жалостно одкрытие.* Младъ еданъ живописаць поѣ око поноћи крозь удалѣнъ и усамлѣнъ сокакъ еданъ у Паризу кући своіой, и наеданпуть изненадно нападутъ буде одъ едногъ гунѣаюћегъ човека съ речма: „новце или животъ“ кои га съ рукама своимъ грчевито за гушу стисне. Видећи добро, да упорство ништа много помоћи неможе, даде младый художникъ, кои е одъ изненадногъ нападаня претрнуо и малаксао быо, безъ свакога препятствованя цуштаи прилику, те овај готовину нѣгову присвои. Али текъ што е то было и напастователь се неколико корачай удаліо, оштефеный се оснажи и потрчи за онимъ вичући у гласъ: „Лопови! лопови! помоћ! помоћ!“ Стражари, кои су недалеко одъ места тога на стражи были, потрче у помоћ, и за врло кратко време наѣ се лоповъ у рукама покраденога. Но овај се горко ужасне, кадъ при светлости одъ феѣбра у лонову роѣного свога брата позна. Появъ овај, кои се после тогъ одкрытія усредъ поноћи, на явномъ сокаву догодіо, съ целомъ нѣговомъ ужасномъ страотомъ описати, за человеческо бы перо іошть више што, него текъ немогуће было. Покраденый плакао е као дете и пао предъ стражаре на колена, да бы ий съ молбомъ своіомъ тронуо, да злочинца у слободу поставе. Злочинаць пакъ самъ, страовитость преступленя свога признаваюћи, съ дртанѣмъ молю е и преклиняо е, да га одъ наручія правосудія неотдргну. После дуге борбе великодушія и покаянія измеѣу роѣне браће, напоследку се съ плачемъ и ецанѣмъ загре и опросте. Живописаць оде разтужень плачући, као преступникъ, кући своіой; лоповъ се пакъ гордо и поносно, као юнакъ, у затворъ одвести даде.

ДОМАЊЕ и СТРАНЕ НОВОСТИ.

ТУРСКА.

У Цариграду 27. Априла. Противъ фанатичны побуна Турака по провинціама предузело е правительство турско найстрожіе мѣре. — Изъ дунавски тврдиня стгла е млога войска у Цариградъ. — Турска войска подъ Омер-папомъ быѣ подељна на летеће корпусе. — Редифи ѣе се непременно разпустити своимъ кућама. — У Дауд-паши изгорело е неколико велики французски касарна. — Побуна у Магнезиі угушена е.

У Анапи 17. Априла. — Непріятельства измеѣу Руса и Черкеза наново су започела.

Една телеграфска депеша изъ Цариграда одъ 28. явля, да е у Марашъ, гди су се такоѣ Турци подигли на Христіяне, оправлѣно 2500 момака.

У Трапезунту 17. Априла. — Сиръ Мурай, английскій посланикъ при персискомъ двору, отишао е са целымъ посланичкимъ персоналомъ изъ Тебриса у Багдадъ. Англиско-персиска размирица іошть нѣе утишана и измирена.

Изъ Цариграда являю, телеграфскимъ путемъ, да око Солуна велике разбойничке чете муте. — Татары изъ Крима селесе гомилама преко Евпаторіе у Добручу.

Изъ Марселя являю подъ 29. Априломъ да тамо стижу съ Истока млогобройна одѣленя войске.

Една телеграфска депеша изъ Париза одъ 26. Априла явля, да ѣе се царъ рускій са царемъ французскимъ овогъ лета у Италиі састати.

Турско правительство добило е 19. Априла изъ Варне пресуду, изречену надъ оными, кои су ону грчку девојку убили. Дивизионный ѣенераль Сали-паша, на кога е найвећа сумня была, ослобохень е, почемъ се у смотреию нѣга и нѣгове кривице ништа нѣе могло доказати; на-противъ два служителя пашина, кои е кривица доказана, осуѣени су на смръть.

РУСИЯ.

Една телеграфска депеша изъ Берлина одъ 4. Мая явля, да краль прайскій збогъ слабости неможе отићи самъ на сусреть удовой царицы русской, коя, као што е познато, путуе у Нѣмачку; грофъ Бенкендорфъ и баронъ Будбергъ одъ рускогъ посланства а и полковникъ Мантайфель, кои имъ е у помоћ и у пратню придать, отишли су у Гумбинень, да тамо царицу дочекаю.

Изъ Петербурга саобштаваю „Берлинеръ-берзенцайтунгу“ подъ 23. Априломъ слѣдуоће вѣсти:

Овди сасвимъ тако изгледа, као да ће се правителство руско одсадъ здраво и нарочито заузимати за пытаня персійска. Позыванъ полковника Бартоломея было већъ знакъ, да се нешто о Персіи ради; будући е реченый полковникъ са персискимъ одношама врло упоеный и будући е онъ већъ еданпутъ шиланъ у Техеранъ као посланикъ. А овы дана стигао е овамо изъ Москве и статскій савѣтникъ Саблотскій, кои у азіатскомъ одѣленю министерства иностраны дѣла важно мѣсто заузыма, и садъ се често држе конференціе кодъ князя Горчакова, на коима увекъ и полковникъ Бартоломей и Саблотскій присутствую. Отудъ а и изъ други околностей дае се заключавати, да Русія за садъ само дипломатску войну у Персіи водити намѣрава. Међутимъ овдашњи листови, кои су одъ правительства сасвимъ зависили, представляю станъ персійске државе као врло жалостно, и читательима е разлагана могућность и вѣроятность. да шахъ персискій іошть врло лако може помоћъ воюну одъ Русіе искати противъ свойй унутрашњи неприятели.

— По налогу цара Алесандра дошао е полковникъ Бартоломей изъ Кавказа, где е онъ быо намѣстникъ, у Петербургъ, да прими едно посланство за у Херать Неспоразумљня између Персіе и Енглеске, коя су садъ привремено утишана, показала су за Русію потребу, да своя одношеня према овомъ сусѣду бољъ опредѣли и разправи: — а то е цѣль и намѣра посланства посланика Бартоломея.

ФРАНЦУСКА.

Изъ Париза пишу „Келнише цайтунгу“ подъ 30-мъ Априломъ слѣдуюће:

„Баронъ Бруновъ, кои е данасъ изъ Лондона у Паризъ стигао, неће одма одпутовати у Франкфуртъ, него ће остати у Паризу, догодъ ве дође князь Долгорукой, кои е наименованъ за изванредногъ посланика рускогъ при французскомъ двору. — Што се грофа Орлова тиче, то ће истый текъ друге половине Мая мес. отићи изъ Париза у Петербургъ. Но найпре ће отићи грофъ у Монпель, гди грофица Орловъ очекуе свога сына изъ Италиіе. — Грофъ Апоньи, новопостављный аустрійскій посланикъ при енглескомъ двору, приспѣо е у Паризъ. Онъ ће до кои данъ у Лондонъ отићи.

У Паризу 3. Мая „Монитеръ“ намъ доноси еданъ указъ, коимъ се баронъ Буркей поставля за посланика французскогъ при бечкомъ двору.

БИРМАНСКО ЦАРСТВО.

Изъ Рагуна являю, да е краљ бирманскій послао цару Наполеону едно посланство са богатымъ даровима, а на челу тогъ посланства быће чувеный французскій генераль д'Оргони. (О овомъ посланству была е већъ рѣчь пре неколико мѣсецій, а садъ се та вѣсть обистинява. Учред.)

ПРОТОКОЛИ КОНФЕРЕНЦІА.

(продужено)

Конгресъ приступи на то къ претресаню провѣта слога за другу точку, коя е већъ 25. Фебруара претресана (т. е. точка у смотреню дунавскогъ бродопловства.)

Грофъ Буоль разлаже, да се валя као главногъ правила тврдо придржавати оны на бечкомъ конгресу по-

стављны начела, односећи се на бродопловство по онымъ рѣкама, коє се граниче съ выше држава, да се само граничеће се државе позову, да се о рѣчной полициіи споразуму, и да пазе на извршенъ; да ће она предложена европска комисія, о коіой е была рѣчь у протоколу № V. сдржавати осимъ комисара пограничны држава дунавски и такове комисаре, кои принадлеже другимъ съ Дунавомъ неграничећимъ се државама, да ће сталной комисіи, коя ће на нѣно место ступити, быти наложено, да нѣна заключеня удѣйствуе, и да по томе и друга комисія, ако се оће остати при опредѣляваню бечкога конгреса, мора ограничити свое послове само на долный Дунавъ и на нѣгова ушѣа.

Грофъ Валевскій напомиаъ оне одъ уговараюћи сила примљне оснаве преговора, кои опредѣляваю, да се слобода Дунава и нѣговы ушѣа довольно и снажно обезбѣди; и по томе разуме се по себи, да се брига водити мора о слободномъ бродопловству рѣчномъ.

Грофъ Кларендонъ додае, да ако то не бы тако было, да бы Аустрія, коя е у изключителномъ притяжанію горнѣгъ Дунава, а уедно участвуе и у пловитби на долнѣмъ Дунаву, особите и изключителне користи добила, коє конгресъ не може допустити.

Аустрійски пуномоћници одговараю, да сва напрезаня и намѣре нѣовогъ правителства у смотреню трговачки интереса смѣраю на то, да се на свыма точкама царства подпува слобода произведе и унапреди, да по томе наравно и слободна дунавска пловитба спада у те поправке, коє се намѣраваю удѣйствовати, но да Аустрія у томъ смотреню има старія обвезательства и старія права, коя се мораю узети у призренъ; и аустрійске намѣре одговараю дакле сасвимъ тежняма коє су постављне у прелиминарномъ миру (предварителномъ уговору мира); но при свемъ томъ не може Аустрія у речистоећимъ комисіама признати права и пуномоћства, коя исте комисіе у погледу на горный Дунавъ немаю.

Грофъ Валевскій примѣчава, да се мора до душе разлика правити између оба заключеня, коя се оба у начелу могу примити, но одъ кои се свако понаособъ односи на сасвимъ другій предметъ; съ едне стране сирѣчь има се конгресъ бринути за слободну пловитбу дужъ целога Дунава по начелама бечкога конгреса одъ год. 1815; съ друге пакъ стране мора конгресъ уклонити препоне, коє су на путь стављне трговини на долнѣмъ Дунаву и нѣговомъ ушѣу. Поменуте комисіе имаће само овай последный задатакъ рѣшити; но исто е тако важно, да се уговараюће силе споразуму и у развѣяню общегъ начела, да бы се тако довршило дѣло, коє су уговараюће силе себи за цѣль поставиле, кадъ е у прелиминарномъ миру изречено, да се бродопловство на Дунаву и нѣговомъ ушѣу довольно обезбѣди.

После овы разлаганя буде заключено, да аустрійски пуномоћници у буди коіой одъ идући сѣдница поднесу конгресу измѣне, коє они држе за нужно предложити при сваћаню и толкованю V. протокола.

(Слѣдуо подписи).

Протоколъ № IX.

Сѣдница одъ 2. Марта 1856.

Присутствовали су пуномоћници аустриски, француски, енглески, руски, сардински и турски.

Прочита се и одобри протоколъ прошле сѣднице.

Грофъ Орловъ яви, да му е одъ правительства дошло одобрениѣ границе између царства рускогъ и турскогъ у Европи одређене конгресомъ у сѣдници одъ 26. Фебруара.

Конгресъ почне испитивати чланке о подунавскимъ княжествама, кои се имаю узети у уговоръ мира, а кое е саставила комисија, и преко барона Буркнея, као извѣстителя свога, саобштила конгресу у прошлой сѣдници.

Свакій параграфъ тога проекта изпитиванъ е одъ своју пуномоћника. Пошто е предлогъ у две точке преиначенъ, овако е конгресомъ утврђенъ: Унапредакъ се не може надъ подунавскимъ княжествама упражнявати никакво покровительство, па ма какво оно было. Неће бити никаквогъ искључителногъ ѣмствованя (гарантие) нити особитогъ права, мешати се у унутрашнѣ нѣвоје послове. Княжества ће и далъ подъ сизеренствомъ високе Порте, а ѣмствомъ Европе, уживати повластице и слободу, кое имаю.

Кадъ се буду претресали закони и установљеня, кое садъ у княжествима постоуе, висока Порта сачуваће имъ независну и народну управу, подпуну слободу вѣроисповѣданя, законодавства, трговине и пловидбе.

Да бы се међу њима израдило подпуно споразумленѣ што се тиче тога претресаня, особита ће комисија, о кое саставу споразумеће се високе уговарајуће силе, одма са ѣднимъ комисаромъ ићи у Букурешть.

Та комисија имаће испитати садашнѣ станѣ княжества и предложити основе за њвоу будуће устроениѣ. Њгово Величество Султанъ одма ће у свакој одъ тѣхъ областѣхъ за ту цѣль сазвати диванъ, кои има бити тако састављенъ, да може вредити као подпунъ изразъ интереса своју редова жительствова. Тѣ ће дивани имати изразити желѣ народне о коначномъ устроениу княжества.

ѣдномъ наредбомъ конгреса уредиће се саобраштай између комисије и дивана.

Конечно споразумленѣ са силомъ сизеренскомъ подкрепиће се уговоромъ, заключенимъ у Паризу између високи уговарајући силе, а ѣднимъ хатишерифомъ, кои одговара условяма тога уговора, конечно ће се утврдити устроениѣ княжества, кои ће унапредакъ стаати подъ обштимъ ѣмствомъ сила подписаны.

Устроиће се яка народна воена сила, кои ће безбѣдност у унутрашности одржавати, а на границама чувати е.

Извънредне одбранителне мѣре, кои се княжества у договору са високомъ Портомъ нађу побуђена латити, да одбѣу какво му драго страно нападанѣ, неподлеже никаквомъ ограничениу, па ма какво оно было.

Кадъ унутрашнѣ миръ княжества стои опасно или се наруши, то ће се ѣмствуюће силе споразумети са високомъ Портомъ о мѣрама, кое буду нуждне да се одржи или поврати законитый поредакъ. Наоружаногъ посредованя може бити само по предходномъ споразумленю тѣхъ сила.“ (продужиће се)

ТЕЛЕГРАФСКЕ ДЕПЕШЕ.

У Турину 1. Мая. ѣдна телеграфска депеша явля, да се на остроу Малти побунила талианска легия противу Енглеза. Полицайный инспекторъ е убиенъ, и бунтовници затворили су се у еданъ градићъ, где су ий Енглези обколили.

А друга телеграфска депеша изъ Марселя такође одъ 1. Мая вели:

„Бунтовници на острову Малти заузели су Карантинскѣй градићъ. Гувернеръ одъ Малте послао е два полка пешака и нешто артилѣрије на высине, кое владаю тымъ градићемъ, да бы бунтовнике приморао, да се предаду. Почемъ немаю у граду доста ране, то е сва прилика, да ће они малый одпоръ дати.“

Баронъ Сина 6. ов. м. умрео е у Бечу.

О Г Л А С И.

Долуподписаный снабдѣвши кафану мою постобу кодъ Дуда на теразяма съ разнимъ пѣхемъ, добримъ костюмъ и квартиромъ, а и съ добромъ шталомъ за конѣ, препоручуемъ се свима како оядашнѣмъ тако и са стране долазећимъ гг. трговцима за многбройну посѣту съ обећанѣмъ, да ће гг. гости на найвеће њвоу задовольство дочекани бити.

У Београду 6. Мая 1856.

Јосифъ Марковићъ.

Дућанъ еданъ на лицу главне шѣце у Шабцу, тврдимъ матеряломъ на сводъ озиданъ, унутра тишлерскимъ посломъ са свимъ потребама по новой форми израћенъ, са ѣдномъ ардиомъ и подручићемъ, зануждне ствари кое у лето нетрпе топлину а зими зиму, дае се на ѣдну или три године подъ кирю; поредъ тога ако е дућанциа потребно може имати ѣдну шупу пространу, две или три собе на домямъ бою са ѣднимъ подрумомъ и куйномъ. Овимъ се позива свакій кои волю има дућанъ самъ или како е горе наведено, подъ кирю узети, нека се изволи долеподписаноме ради погодбе явити.

У Шабцу 26. Априла 1856.

Пайко Илићъ

Членъ Суда Окр. Шабачкогъ.

Рана, кою е народъ Окр. Подринск. поклоню на фондъ свѣштенички и учительски удовица и сирочадѣхъ, и то 10. 11. и 12. у Лозница, 14. 15. и 16. у Яребицама, а 17. 18. и 19. Мая у Крупню.

Подписаный узима честь обзнанити почитаемой публики, да е изъ кафане Г. Рашиве, на дунаву постобу, изишао, и у свою кафану у вароши, до куће татарь-Јованчине лежећу, данасъ прешао, — молећи да га сви доякошнѣ гг. муштерие а и осталы путници посѣтама своимъ удостоити изволе; увѣраваюћи ий, да ћеду са свима потребностима за путника, пристойно угошћени бити.

У Смедереву 23. Априла 1856.

Ранко А. Јовановићъ

(3—6)

кафециј.